

Peiling Ipsos I&O | september 2024

Ondernemerspeiling

Editie 10

Periodieke peiling onder ondernemers uit het
Ondernemerspanel van Ipsos I&O Publiek

www.ioresearchondernemerspanel.nl

www.ipsos-publiek.nl

Colofon

Uitgave

Ipsos I&O
Piet Heinkade 55
1019 GM Amsterdam

Rapportnummer

2024/204

Datum

September 2024

Opdrachtgever

Dit onderzoek kwam tot stand op eigen initiatief van Ipsos I&O

Auteurs

Sara Kellij
Door van der Vegt
Bram Doms

Copyright

Het overnemen uit deze publicatie is toegestaan, mits de bron duidelijk wordt vermeld.

Inhoudsopgave

Samenvatting

Helpt ondernemers positief over huidige stand economie

Evenals in voorgaande peilingen is ondernemers gevraagd naar de stand van en het perspectief op de economie. De uitkomsten zijn vergelijkbaar met de meting in maart 2024. De helft van de ondernemers (51%) geeft aan dat het (zeer) goed gaat met de Nederlandse economie tegenover 11 procent die vindt dat het (zeer) slecht gaat op dit moment. Een op de vijf (22%) ondernemers denkt dat de economie zal verbeteren de komende twaalf maanden, een kwart (27%) denkt dat de economie zal verslechteren.

Zorgen over toekomst bedrijf afgenomen

Drie op de tien ondernemers geven aan dat de omzet het afgelopen jaar is gegroeid, bij een vijfde is de omzet gedaald. Een kwart van de ondernemers verwacht een stijging in de winst terwijl drie op de tien verwacht dat de winst gaat dalen in de komende 12 maanden. Een op de zes verwacht komend kwartaal meer te investeren dan in het huidige kwartaal. De zorgen van ondernemers over de toekomst van hun bedrijf zijn afgenomen; ruim de helft heeft niet of nauwelijks zorgen. Zeven procent maakt zich wel (zeer) grote zorgen. In maart maakte tien procent zich (zeer) grote zorgen. Nieuwe klanten werven en klantbehoud zijn onderwerpen die de bedrijfsagenda van ondernemers domineren. Voor zzp'ers is het verbeteren van de werk/privé balans een belangrijk punt. Voor de sector landbouw en visserij is het voldoen aan wet- en regelgeving een belangrijk punt.

Zorgen om binnenlandse politiek, innovatie grootste kans voor Nederlandse economie

Het ondernemersklimaat in Nederland wordt, vergelijkbaar met maart 2024, beoordeeld met een 6,3. Als grootste zorg voor de Nederlandse economie worden binnenlandse politiek, wet- en regelgeving en een tekort aan praktisch geschoolde arbeidskrachten genoemd. Als kansen worden innovatie en kennis, een opgeleide beroepsbevolking en het lidmaatschap van de EU genoemd.

Samenvatting

Vertrouwen in kabinet bij een op de vijf

Driekwart (73%) zegt niet zoveel of helemaal geen vertrouwen te hebben in het nieuwe kabinet, 17 procent heeft wel vertrouwen. Eveneens 17 procent is positief over de plannen van het kabinet, 45 procent is negatief over deze plannen. Een kwart denkt dat dit kabinet zich zal inzetten voor het ondernemersklimaat. Over de Europese Unie is men verdeeld. Een kwart weet niet wat de EU voor ondernemers in Nederland heeft gedaan in de afgelopen jaren. Iets minder dan de helft (45%) heeft weinig vertrouwen dat de EU zal opkomen voor de belangen van ondernemers, 42 procent heeft hier wel vertrouwen in. Ongeveer een op de tien ondernemers is (in enige mate) afhankelijk van arbeidsmigranten¹ en een even groot aandeel is afhankelijk van kennismigranten². Twee derde denkt dat arbeidsmigranten nodig blijven om personeelstekorten tegen te gaan en eenzelfde percentage denkt dat het toelaten van meer kennismigranten goed is voor de economie. Over het toelaten van arbeidsmigranten denkt de helft dat dit goed is voor de economie.

CSRD nog onbekend bij helft van de ondernemers

Vanaf 2025 wordt de CSRD³ verplicht voor veel grote bedrijven. De helft van de ondernemers met personeel is hiermee onbekend, een op de vijf is hier wel goed bekend mee. Een op de vijf weet niet of deze regelgeving hun onderneming zal raken en iets meer dan de helft zegt dat hun onderneming er niet mee te maken zal krijgen.

Vier op de tien zzp'ers heeft niks geregeld voor arbeidsongeschiktheid

Van de zzp'ers heeft vier op de tien geen maatregelen genomen om rond te kunnen komen als men arbeidsongeschikt wordt. Een op de vijf heeft een particuliere verzekering hiervoor en nog eens een op de vijf heeft zelf geld gereserveerd. Over de huidige plannen voor het invoeren van een verplichte arbeidsgeschiktheidsverzekering is men verdeeld. Volgens vier op de tien zijn de voorwaarden van deze verzekering niet gunstig.

1. Arbeidsmigranten: Migranten die naar een ander land migreren met het doel om daar te werken. Het werk is overwegend laagbetaald.

2. Kennismigranten: Hoogopgeleide/specialistische migranten die naar een ander land migreren met het doel om daar te werken. Het werk is overwegend hoogbetaald.

3. Corporate Sustainability Reporting Directive: regelgeving over de rapportage van omgang met milieu, sociale aspecten en het bestuur.

Onderzoeksverantwoording

Om in te spelen op de groeiende behoefte aan onderzoek onder ondernemers heeft Ipsos I&O Publiek een ondernemerspanel opgebouwd. Dit is een grotendeels via steekproefonderzoek geworven panel van ondernemers in Nederland. Het panel vormt een goede afspiegeling van de landelijke populatie bedrijfsvestigingen op basis van sector en bedrijfsomvang. Ipsos I&O brengt de wensen en ervaringen van ondernemers in beeld. Vanaf mei 2021 vinden er periodieke peilingen plaats, waarvan deze peiling de tiende is.

METHODE

Online vragenlijst uitgezet in het I&O Ondernemerspanel.

VELDWERKPERIODE

Het veldwerk vond plaats van 11 juli t/m 3 augustus 2024.

DOELGROEP

Ondernemers die lid zijn van het I&O Ondernemerspanel (5.283 leden).

RESPONS

In totaal vulden 1.722 ondernemers de vragenlijst in (responspercentage 33%).

WEGING

De onderzoeksresultaten zijn gewogen naar het aantal werkzame personen en de bedrijfssector. Hiermee corrigeren we eventuele onder- en oververtegenwoordiging van bepaalde groepen en daarmee zijn de resultaten representatief voor alle ondernemers in Nederland voor de aspecten sector en grootteklasse.

Hoofdstuk

1 Stand en perspectief economie

Het perspectief van ondernemers op de Nederlandse
economie.

[Terug naar inhoudsopgave](#)

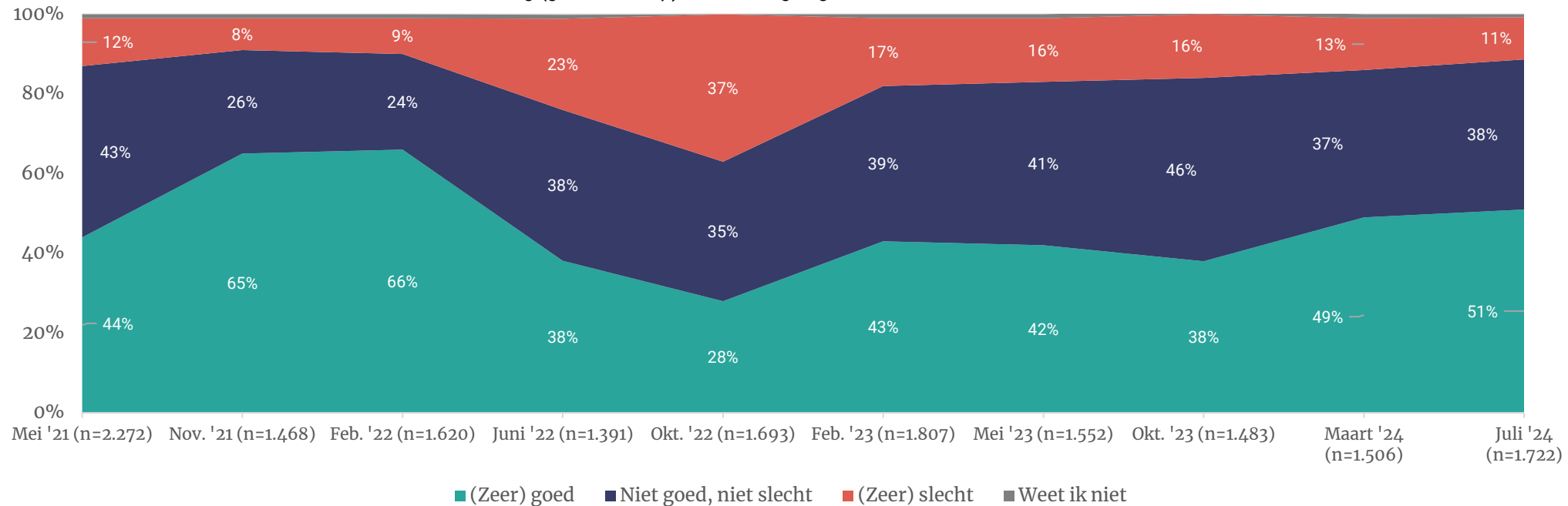

Helft ondernemers positief over economie

De helft van de ondernemers (51%) geeft nu aan dat het (zeer) goed gaat met de Nederlandse economie, dit is het hoogste niveau sinds februari 2022. Elf procent vindt dat het (zeer) slecht gaat op dit moment. De resultaten zijn vergelijkbaar met de peiling in maart 2024. Sinds oktober 2022 is het percentage ondernemers dat pessimistisch is over de economie steeds afgenomen.

Hoe staat de Nederlandse economie er volgens u momenteel voor? (n=1.722)

Nederlandse economie: economische ontwikkeling (groei of krimp) en de werkgelegenheid.

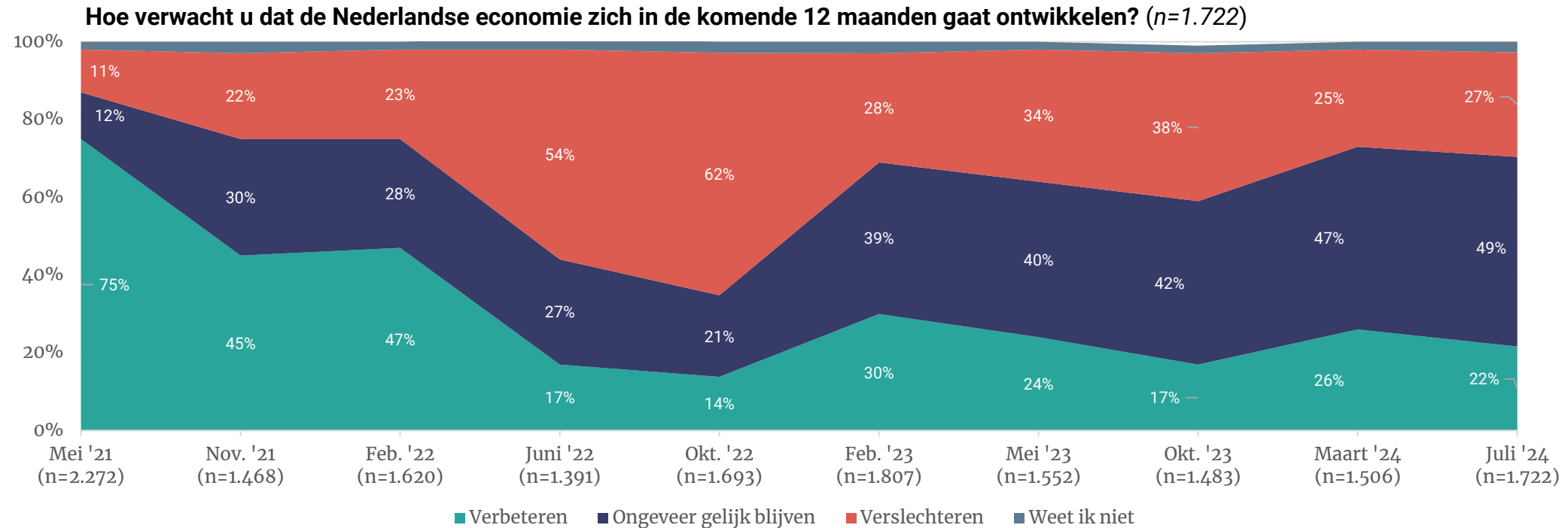
■ (Ze)er goed ■ Niet goed, niet slecht ■ (Ze)er slecht ■ Weet ik niet

Verdeeldheid over ontwikkeling blijft

De verdeeldheid onder ondernemers over de ontwikkeling van de economie blijft ook in deze peiling zichtbaar. In de komende 12 maanden, verwacht een vijfde (22%) dat de economie zal verbeteren, maar een kwart (27%) denkt dat de economie juist zal verslechteren. De helft (49%) denkt dat er weinig zal veranderen. Vergeleken met de vorige meting (maart 2024) zijn ondernemers dus (licht) pessimistischer over de ontwikkeling van de economie.

Hoofdstuk

2

Verwachtingen en uitdagingen organisaties

De grootste uitdagingen en de toekomst van de onderneming.

[Terug naar inhoudsopgave](#)

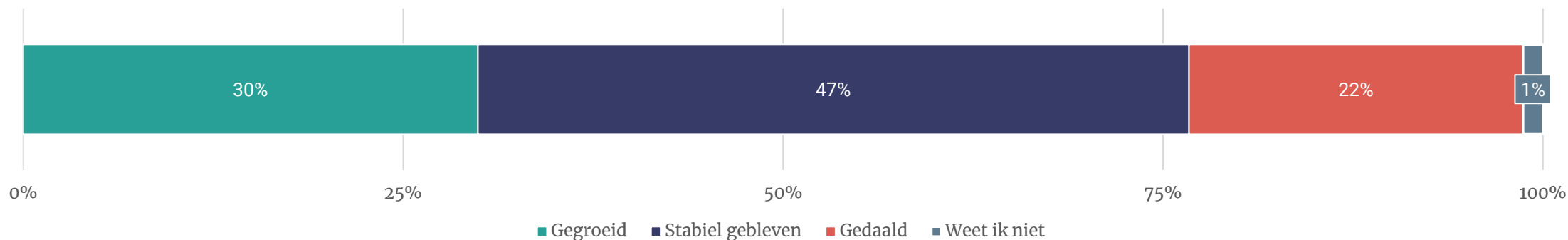
Drie op tien zag omzet groeien

Drie op de tien ondernemers geven aan dat ze de omzet het afgelopen jaar zagen groeien, bij de vorige peiling was dit 33 procent. Bij bijna de helft (47%) is de omzet stabiel gebleven (maart: 45%) en bij een vijfde (22%) is deze gedaald.

Ondernemers die vinden dat de Nederlandse economie er (zeer) goed voor staat geven vaker aan dat hun omzet gegroeid is. Terwijl ondernemers die pessimistischer zijn over de stand van de economie juist vaker zeggen dat hun omzet daalde.

Er zijn geen verschillen tussen sectoren of tussen zzp'ers en andere ondernemers.

Hoe heeft de omzet van uw bedrijf zich het afgelopen jaar ontwikkeld ten opzichte van het jaar ervoor? (n=1.722)

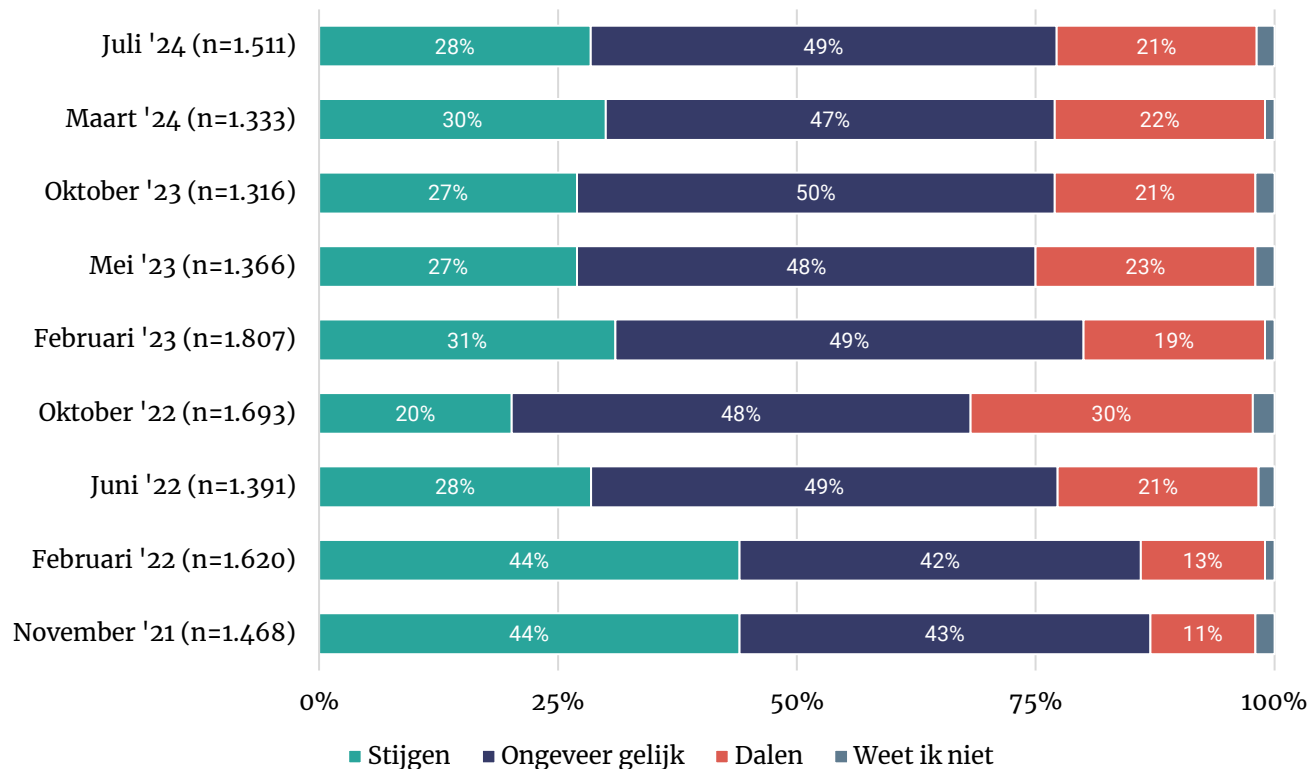

Verwachtingen over omzet stabiel

Drie op de tien ondernemers (28%) verwachten dat de omzet van hun onderneming de komende twaalf maanden zal stijgen, één op de vijf denkt dat deze zal dalen (21%). De helft (49%) denkt dat de omzet ongeveer gelijk zal blijven. Deze percentages zijn vergelijkbaar met de vorige vier metingen.

Ondernemers die vinden dat de Nederlandse economie er tamelijk of zeer goed voor staat verwachten vaker een stijging van hun omzet in de komende 12 maanden. Ondernemers die hierover pessimistischer zijn verwachten vaker een daling.

Wat zijn de verwachtingen van uw organisatie over uw omzet voor de komende 12 maanden, in vergelijking met de vorige 12 maanden? Mijn omzet zal... (basis: alle sectoren behalve overheid, onderwijs, zorg en overig, n=1.511)

Kwart verwacht stijging gewerkte uren/winst

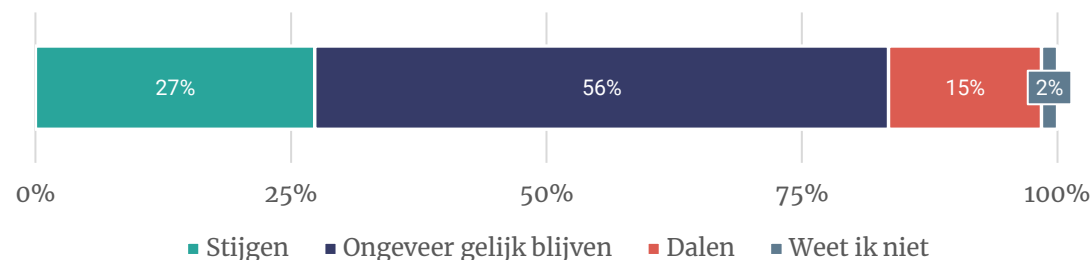
Verwachtingen aantal gewerkte uren

Een kwart van de ondernemers (27%) in de sectoren overheid, onderwijs, zorg en overig, verwacht een stijging van het aantal gewerkte uren de komende twaalf maanden. Zes op de tien (56%) denkt dat dit gelijk zal blijven.

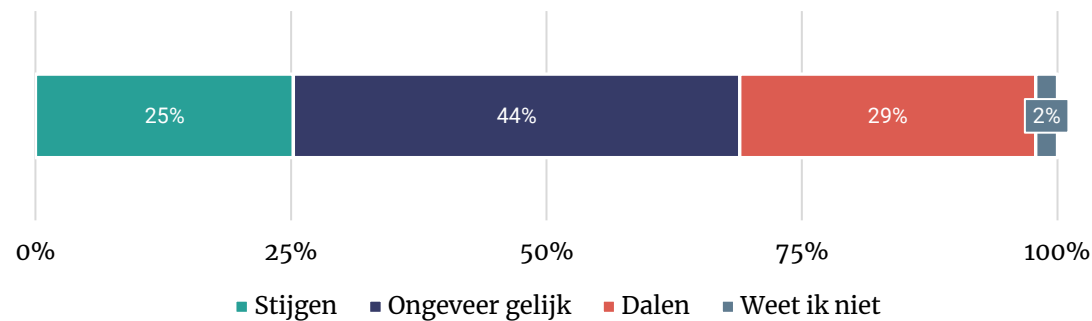
Verwachtingen winst

Van de ondernemers uit de overige sectoren verwacht een kwart dat de winst zal stijgen in de komende 12 maanden. Drie op de tien (29%) verwachten een daling en 44 procent denk dat dit ongeveer gelijk zal blijven.

Wat zijn de verwachtingen van uw organisatie over het aantal gewerkte uren binnen uw organisatie voor de komende 12 maanden, in vergelijking met de vorige 12 maanden? Het aantal gewerkte uren zal... (Basis: sectoren overheid, onderwijs, zorg en overig; n=211)

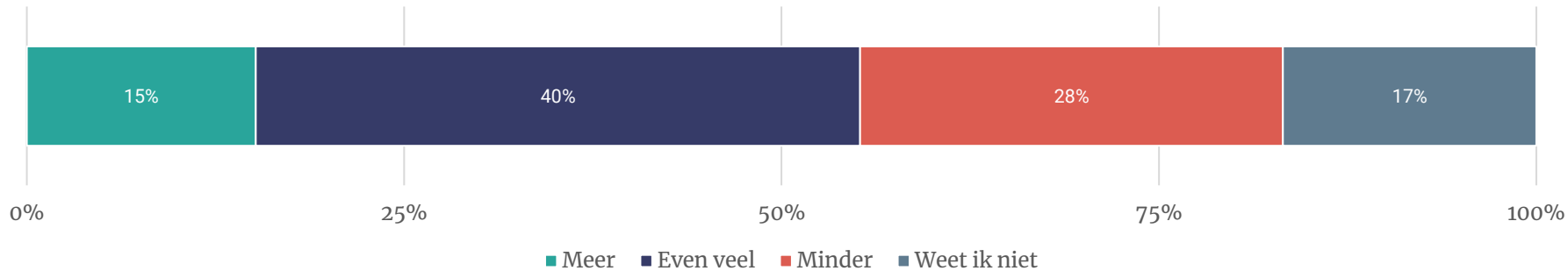
Wat zijn uw verwachtingen over uw winst voor de komende 12 maanden, in vergelijking met de vorige 12 maanden? Mijn winst zal... (basis: alle sectoren behalve overheid, onderwijs, zorg en overig, n=1.511)

Drie op tien verwacht minder te investeren

Vier op de tien verwachten het komende kwartaal evenveel te investeren als in het huidige kwartaal. Drie op de tien (28%) denkt minder te zullen investeren. Een op de zes (15%) verwacht wel meer te investeren in het komende kwartaal.

Verwacht u het komende kwartaal minder of meer te investeren dan het huidige kwartaal? (n=1.722)

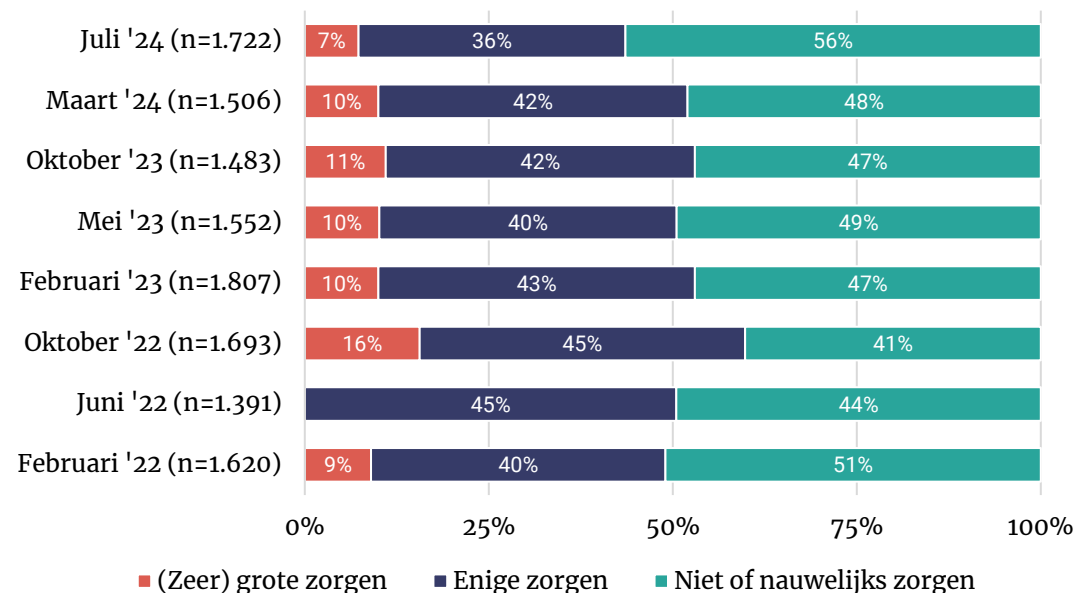

Minder zorgen over toekomst onderneming

Ruim de helft (56%) maakt zich niet of nauwelijks zorgen om de toekomst van hun onderneming. Dit is aandeel is gegroeid sinds vorige peiling (48%). Het aandeel dat zich enige zorgen maakt is gedaald naar 36 procent. Op dit moment maakt zeven procent zich in grote mate zorgen.

Ondernemers in de sector landbouw/visserij maken zich vaker grote zorgen over de toekomst dan andere sectoren (18%). In de sectoren financiële dienstverlening en bij de overheid maakt men zich het minst zorgen: respectievelijk 58 procent en 64 procent maken zich niet of nauwelijks zorgen.

Als u kijkt naar de volgende 12 maanden, in hoeverre maakt u zich dan zorgen over de toekomst van uw onderneming? (n=1.722)

Werk-privé balans hoog op zzp-agenda

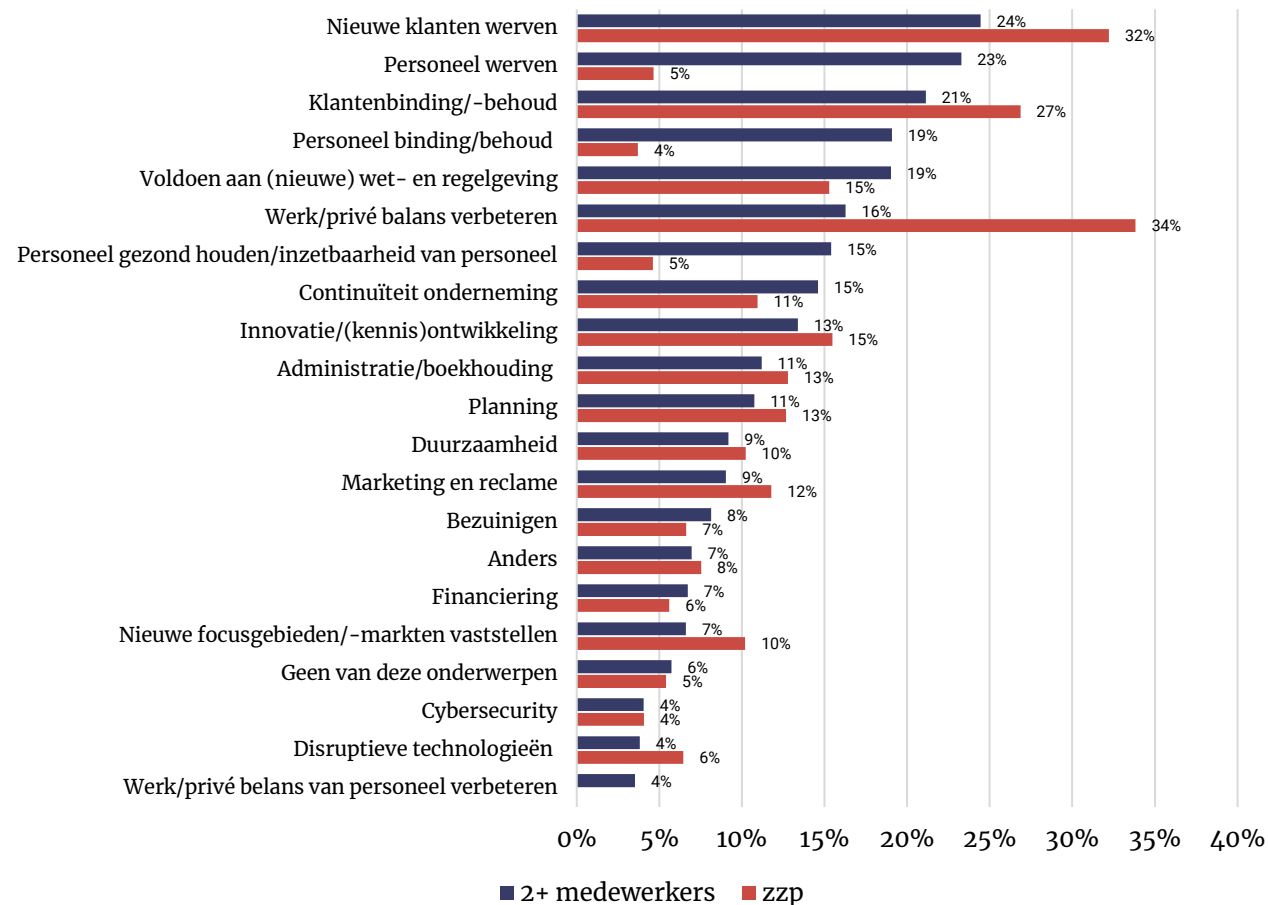
Drie op de tien ondernemers (31%) geven aan dat op dit moment het verbeteren van de werk/privé balans hun bedrijfsagenda domineert. Splitsen we deze categorie uit naar aantal medewerkers, dan zien we dat voor 16 procent van de ondernemers met twee of meer medewerkers de werkprivé balans verbeteren als belangrijk punt op de bedrijfsagenda gezien wordt. Onder zzp'ers is dit 34 procent. Het verbeteren van de werk/privé balans van personeel is voor 4 procent van de ondernemers een belangrijk punt op de agenda.

Een derde van de ondernemers geeft aan dat ze op dit moment veel bezig zijn met nieuwe klanten werven (31%) en een kwart met klantenbinding en behoud (26%).

Het voldoen aan wet- en regelgeving is voor 16 procent een belangrijk onderwerp op de agenda. In de sector Landbouw en visserij domineert dit onderwerp (43%).

Welke onderwerpen domineren op dit moment uw bedrijfsagenda?

Maximaal 3 antwoorden (n zzp = 1.275, n 2+ medewerkers = 447)

Hoofdstuk

3

Ondernemersklimaat

Kansen en risico's voor het Nederlandse ondernemersklimaat.

[Terug naar inhoudsopgave](#)

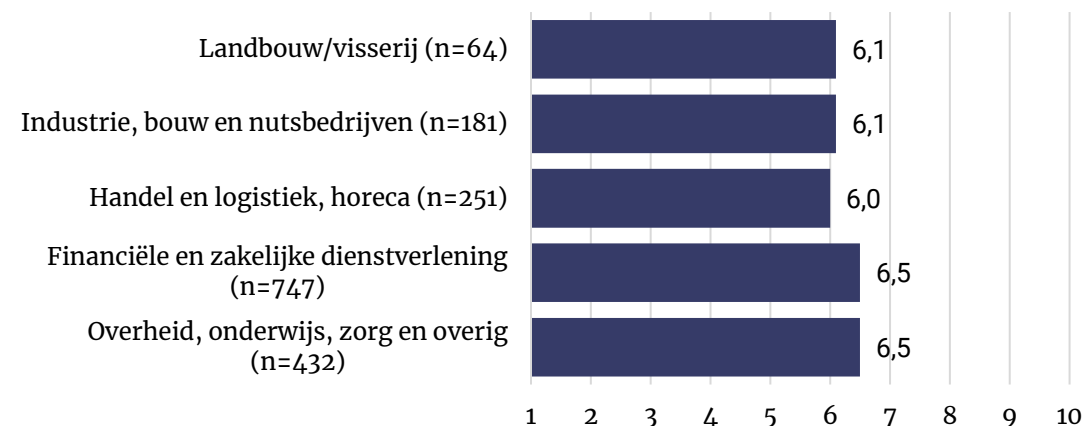
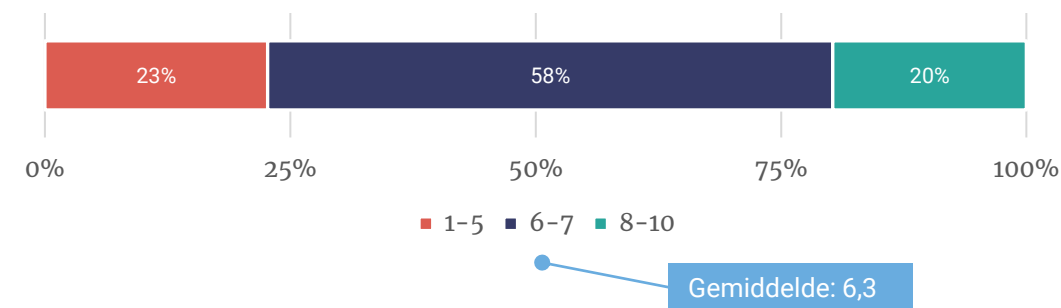
Ondernemersklimaat scoort een 6,3

Zes op de tien (58%) ondernemers beoordelen het ondernemersklimaat in Nederland met een 6 of 7. Eén op de vijf (20%) geeft het ondernemersklimaat een 8, 9 of 10. Een kwart (23%) beoordeelt het ondernemersklimaat met een onvoldoende. Gemiddeld geven ondernemers een 6,3. Dit is in lijn met de peiling in maart (6,2).

De sectoren financiële en zakelijke dienstverlening en overheid, onderwijs, zorg en overig beoordelen het ondernemersklimaat gemiddeld hoger dan de sectoren industrie en handel.

Er is geen verschil in beoordeling tussen zzp'ers en ondernemers met twee of meer medewerkers.

Welk rapportcijfer geeft u het huidige ondernemersklimaat in Nederland? (n=1.676)

Binnenlandse politiek baart zorgen

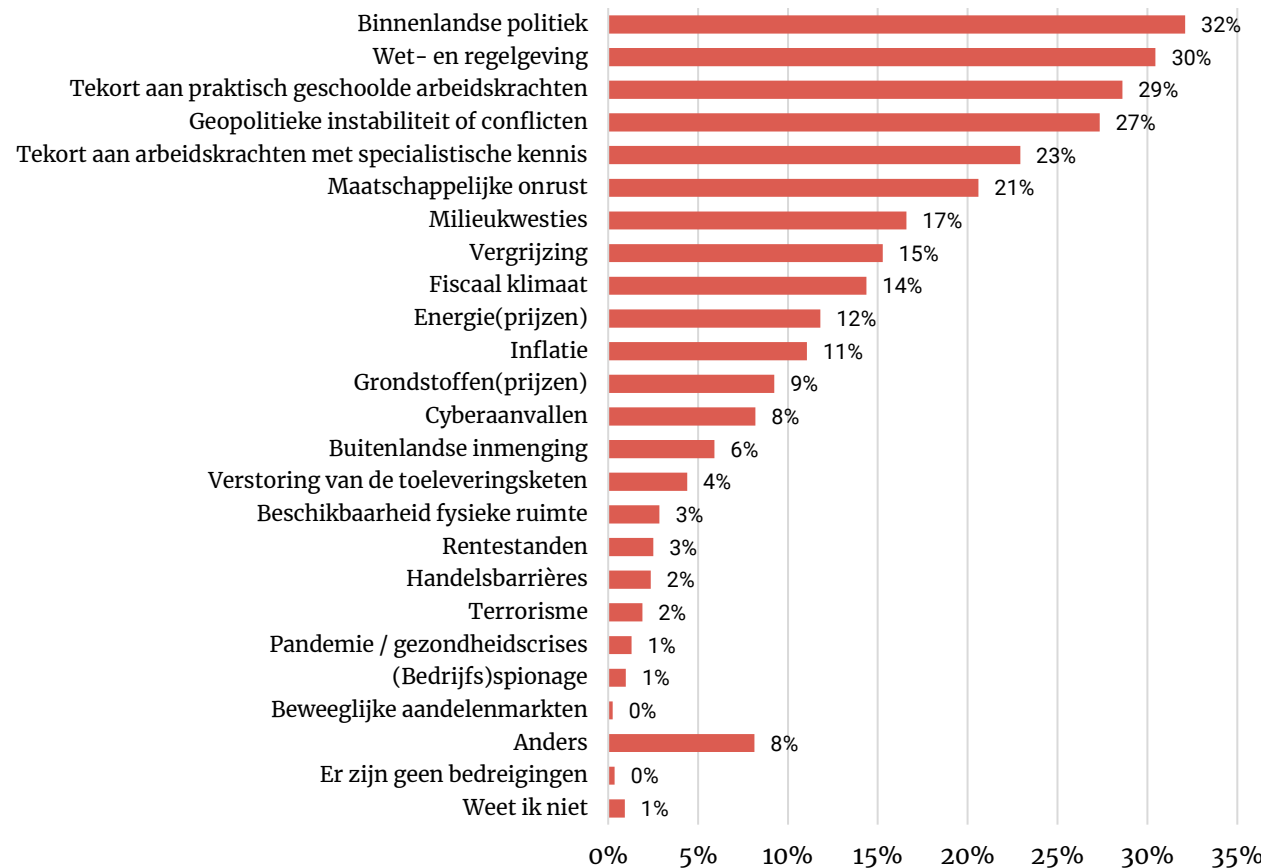
Een derde van de ondernemers (32%) noemt binnenlandse politiek als bedreiging voor de economie. De sector financiële en zakelijke dienstverlening noemt dit aspect het vaakst (37%). Er is geen verschil tussen zzp'ers en bedrijven met meer medewerkers.

Wet- en regelgeving wordt door 30 procent genoemd en komt op plaats twee, het blijft daarmee een van de belangrijkste thema's. In de sector landbouw en visserij noemt zelfs de helft (50%) dit aspect. In de vorige peiling werden uitdagingen voor ondernemers op een andere wijze uitgevraagd*. Toen gaf de helft van de ondernemers aan hun onderneming (veel) met de uitdaging van regelgeving vanuit overheden te maken te had. Het was daarmee de belangrijkste uitdaging.

Drie op de tien (29%) noemt een tekort aan praktisch geschoolde werknemers als bedreiging. Dit percentage is in de sectoren industrie, bouw en nutsbedrijven fors hoger (43%).

Ook geopolitieke instabiliteit en conflicten worden relatief vaak genoemd (27%), terwijl aspecten zoals handelsbarrières, terrorisme en bedrijfsspionage nauwelijks genoemd worden.

Wat zijn volgens u momenteel de grootste bedreigingen voor de Nederlandse economie?
Maximaal 3 antwoorden (n=1.722)

* Maart 2024: In welke mate heeft uw onderneming/organisatie te maken met de volgende uitdagingen?

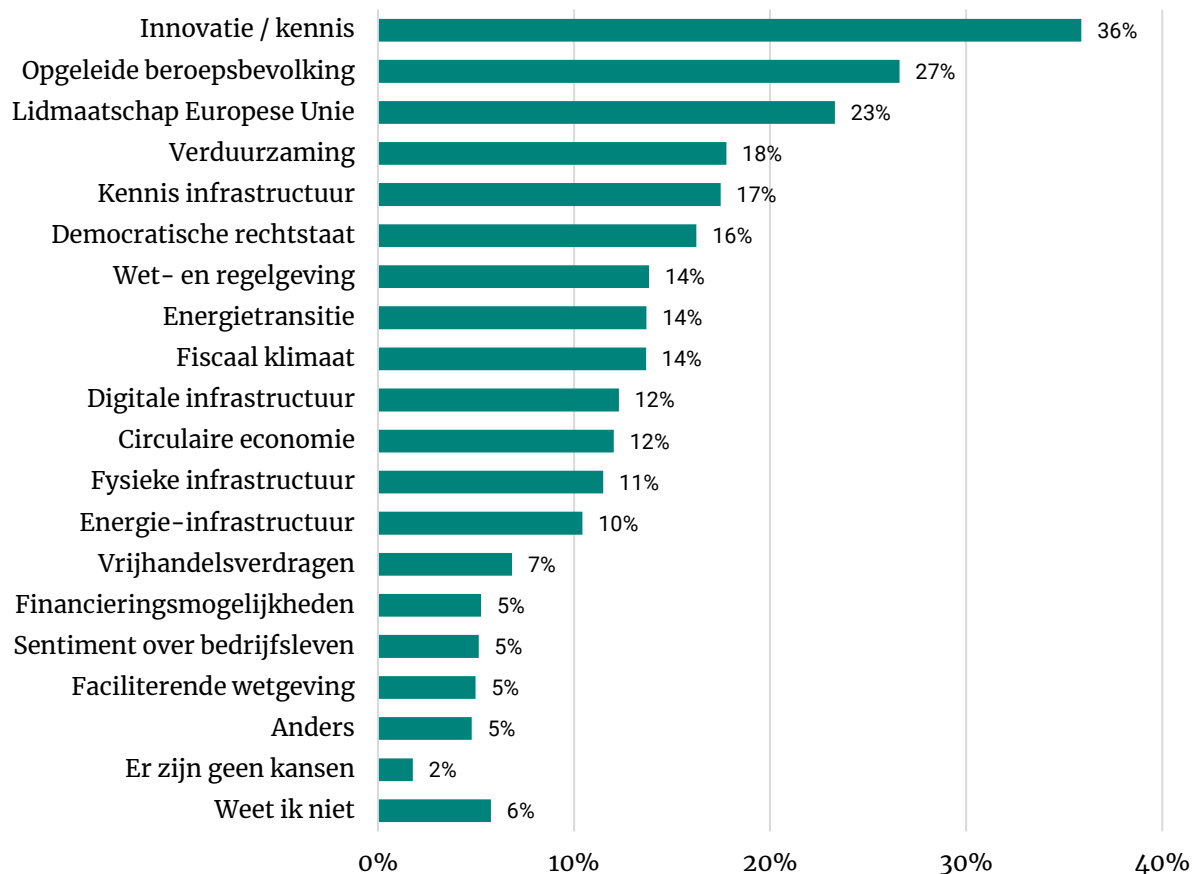
Innovatie zorgt voor economische kansen

Bijna vier op de tien ondernemers (36%) noemen innovatie en kennis als de grootste kans voor de Nederlandse economie. Het feit dat in Nederland geput kan worden uit een goed opgeleide beroepsbevolking (27%) en dat Nederland lid is van de Europese Unie (23%) volgen op plek twee en drie.

Ondernemers in de sector industrie, bouw en nutsbedrijven noemen vaker de opgeleide beroepsbevolking als kans (36%). In de sector financiële dienstverlening is men vaker dan in andere sectoren positief over de digitale infrastructuur in Nederland (19%).

Hoewel het lidmaatschap van de Europese Unie door ruim een vijfde genoemd wordt als kans ziet zeven procent vrijhandelsverdragen als kans. Ook financieringsmogelijkheden en faciliterende wetgeving (beide 5%) worden door ondernemers relatief weinig genoemd.

Wat zijn volgens u de belangrijkste ontwikkelingen en eigenschappen die voor kansen zorgen voor de Nederlandse economie? Maximaal 3 antwoorden (n=1.722)

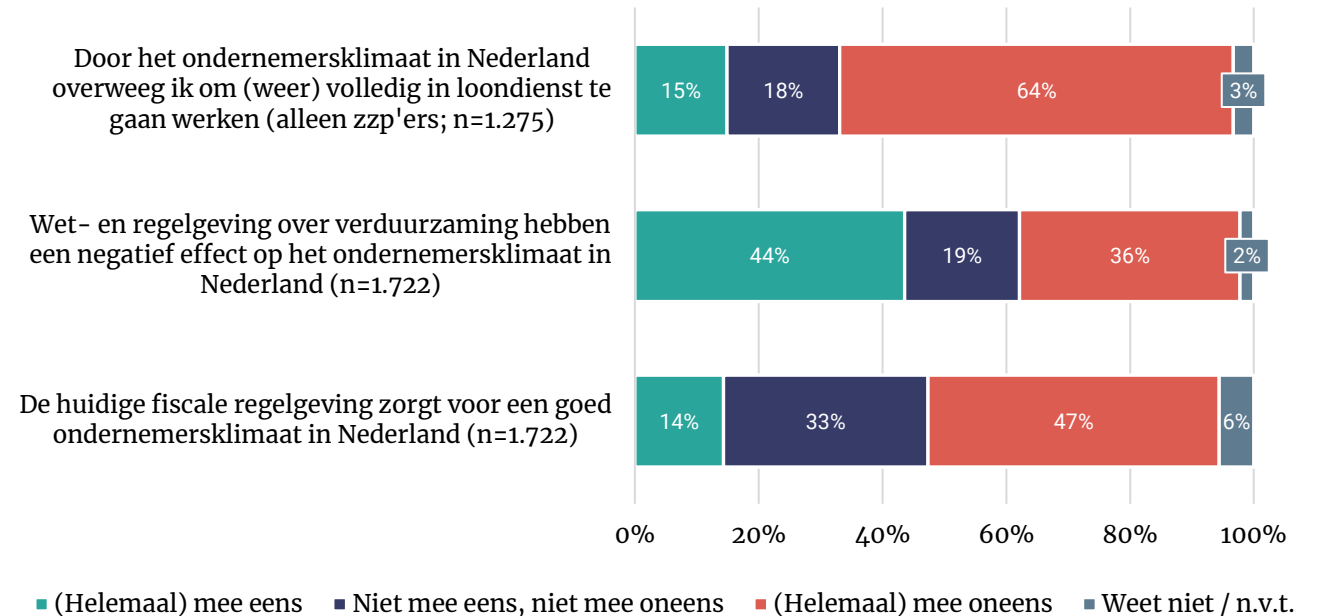
Weinig zzp'ers overwegen weer loondienst

Een ruime meerderheid (64%) van de zzp'ers peinst er niet over om (weer) in loondienst te gaan werken door het ondernemersklimaat in Nederland.

Zzp'ers die vinden dat de Nederlandse economie er slecht voor staat zeggen wel vaker dan positiever gestemde ondernemers dat ze de overstap naar loondienst overwegen.

Volgens ruim vier op de tien (44%) ondernemers hebben wet- en regelgeving op het gebied van verduurzaming een negatief effect op het ondernemersklimaat. Ondernemers in de sector landbouw en visserij vinden dit duidelijk vaker (76%), maar ook in de sectoren industrie (52%) en handel (58%) zeggen ondernemers vaker het (helemaal) eens met de stelling te zijn. In de financiële dienstverlening en overige sectoren is men het juist vaker oneens.

In hoeverre bent u het eens of oneens met de volgende stellingen?

Hoofdstuk

4 Politiek

Invloed van de (inter)nationale politiek op
ondernemen in Nederland.

[Terug naar inhoudsopgave](#)

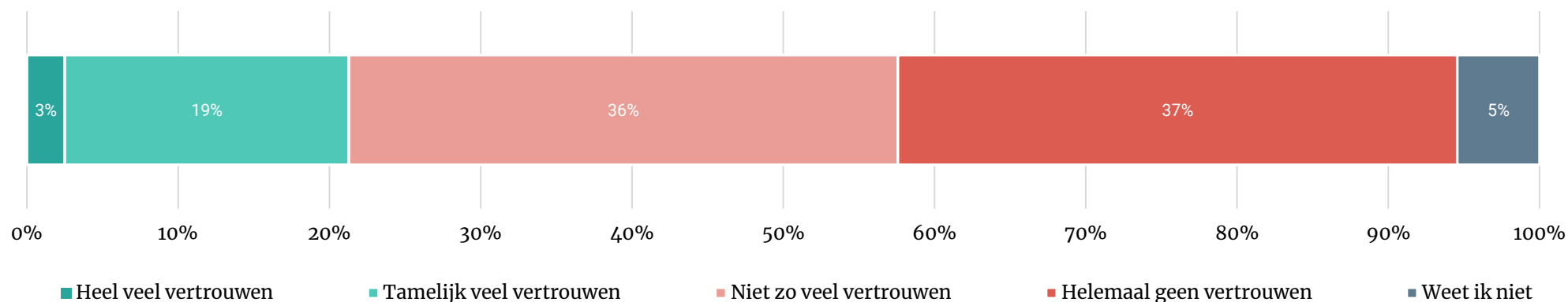

Vertrouwen in kabinet bij één op de vijf

Het vertrouwen van ondernemers in het nieuwe kabinet is laag; 73 procent zegt niet zo veel of helemaal geen vertrouwen te hebben. Eén op de vijf heeft tamelijk of heel veel vertrouwen.

Zzp'ers hebben vaker dan andere ondernemers helemaal geen vertrouwen (38% versus 30%). Ook ondernemers in de sectoren financiële dienstverlening (41%) en overheid & overig (44%) zeggen vaker geen vertrouwen te hebben. De sector landbouw en visserij heeft relatief vaak heel veel of tamelijk veel vertrouwen.

Hoeveel vertrouwen heeft u als ondernemer in het kabinet van PVV, VVD, NSC en BBB? (n=1.722)

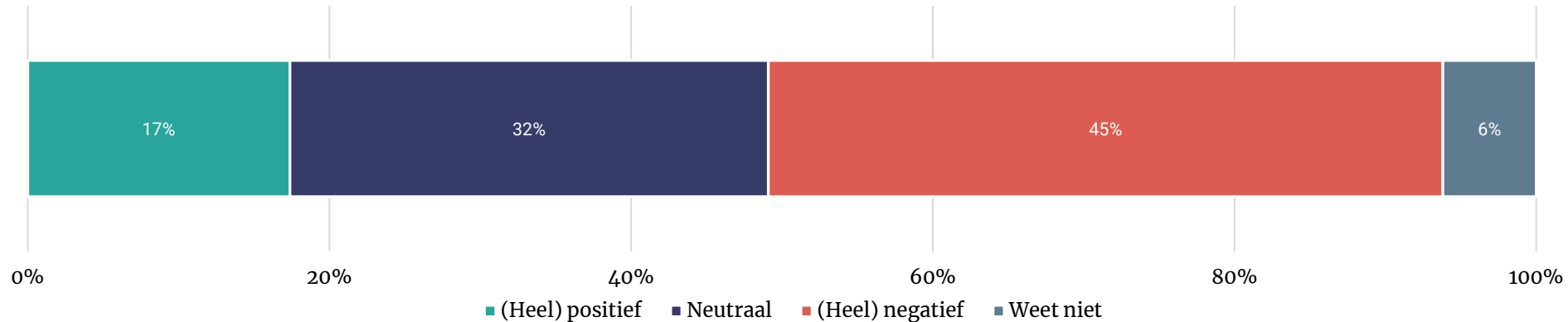

Eén op zes positief over kabinetsplannen

Een derde van de ondernemers staat neutraal tegenover de plannen van het nieuwe kabinet (32%). Eén op de zes staat hier positief tegenover (17%) en 45 procent is (heel) negatief.

Er zijn geen verschillen tussen zzp'ers en andere ondernemers. Ondernemers die zeggen dat het tamelijk slecht met de Nederlandse economie gaat zeggen relatief vaker positief te zijn over de kabinetsplannen. Ook ondernemers in de sector landbouw/visserij en industrie, bouw en nutsbedrijven geven relatief vaker aan (heel) positief te zijn. De helft van de ondernemers in de sectoren financiële en zakelijke dienstverlening, en overheid, onderwijs, zorg en overig is (heel) negatief over de kabinetsplannen.

Hoe kijkt u, als ondernemer, aan tegen de plannen van het kabinet? (n=1.722)

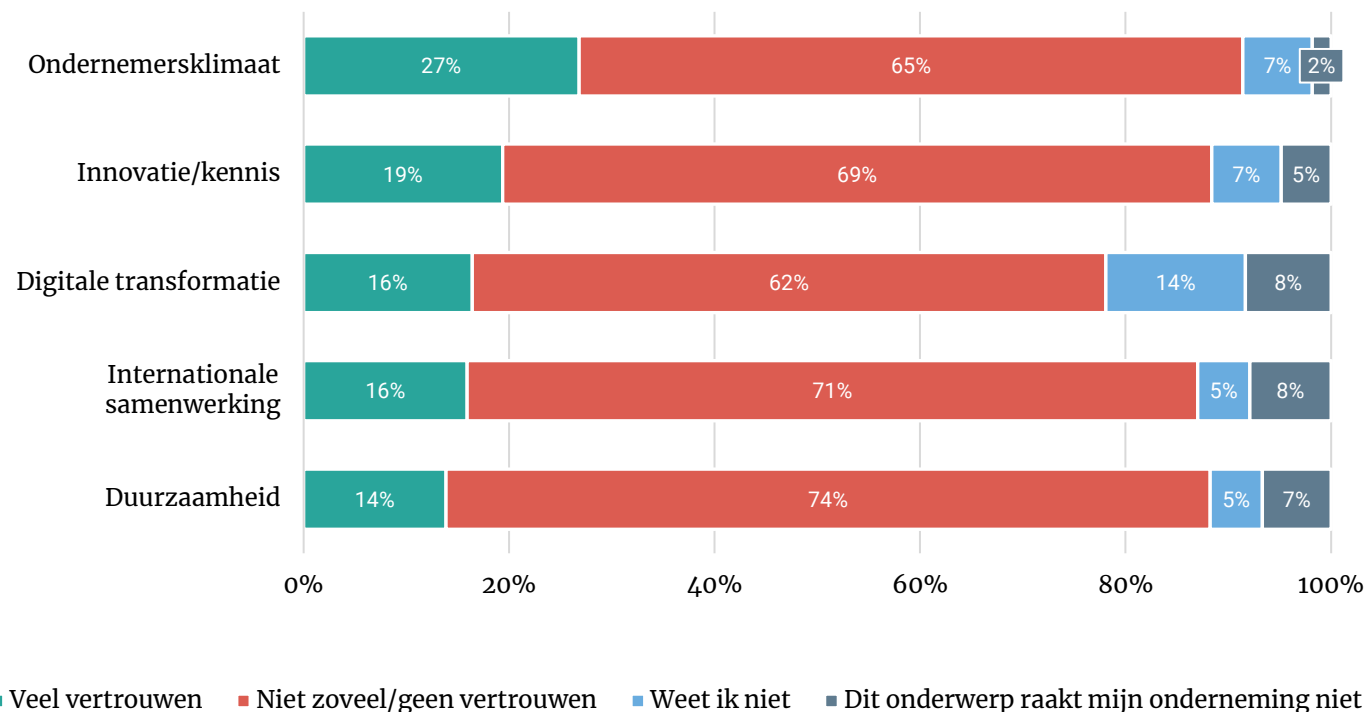
Kwart vertrouwt op inzet kabinet voor ondernemersklimaat

Een kwart van de ondernemers (27%) heeft er veel vertrouwen in dat het nieuwe kabinet zich zal inzetten voor het ondernemersklimaat. [Eerder](#) zagen we dat innovatie en kennis gezien worden als kansen voor de Nederlandse economie, krap een vijfde (19%) van de ondernemers heeft er echter vertrouwen in dat het kabinet zich hier voor zal inzetten.

Ook bij alle overige voorgelegde onderwerpen is het vertrouwen laag, waarbij het onderwerp duurzaamheid met 14 procent vertrouwen de hekken sluit.

Ruim de helft (54%) van de ondernemers in de sector landbouw en visserij heeft veel vertrouwen in de inzet van het kabinet voor het ondernemersklimaat. Ook heeft deze sector samen met de sector industrie, bouw en nutsbedrijven vaker vertrouwen in de inzet voor innovatie en kennis.

In hoeverre heeft u er vertrouwen in dat het nieuwe kabinet zich zal inzetten voor de volgende onderwerpen? (n=1.722)

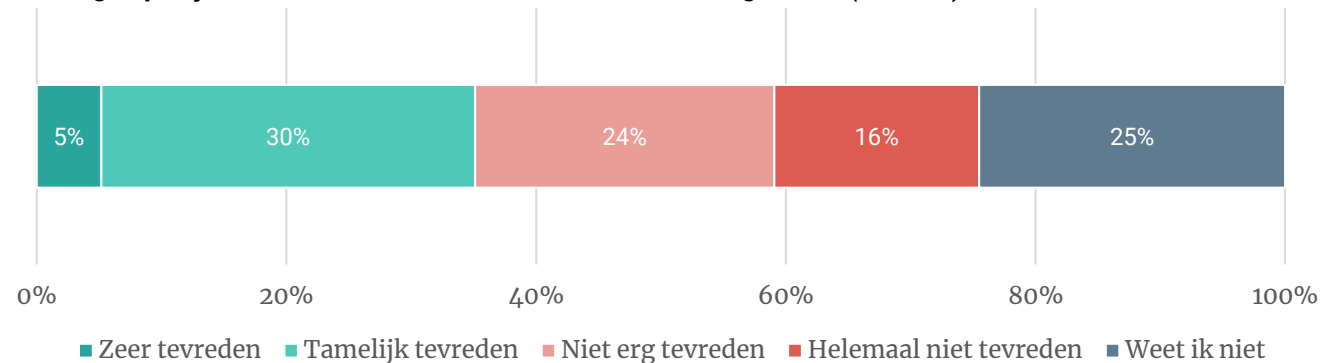

Verdeeldheid over baten Europese Unie

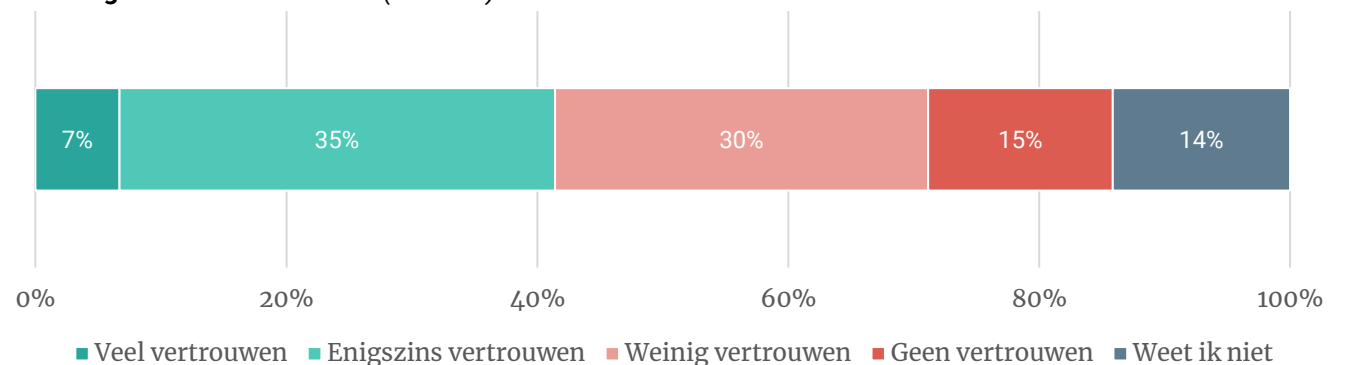
Een kwart van de ondernemers weet niet wat de instellingen van de EU afgelopen jaren voor ondernemers in Nederland hebben gedaan. De sector overheid, onderwijs, zorg en overig zegt dit nog vaker (33%). Tevredenheid hangt samen met hoe goed men vindt dat de Nederlandse economie er voor staat. Ruim een op de drie (35%) is tamelijk of zeer tevreden en 40 procent is niet tevreden.

Ruim vier op de tien ondernemers (42%) heeft er vertrouwen in dat de EU op zal komen voor hun belangen. Een soortgelijk aandeel (45%) heeft daar niet zoveel vertrouwen in, en 15 procent weet het niet. Ook hier hangt tevredenheid samen met de perceptie van de stand van de economie.

Hoe tevreden of ontevreden bent u in het algemeen met wat de instellingen van de Europese Unie in de afgelopen jaren voor ondernemers in Nederland hebben gedaan? (n=1.722)

In hoeverre heeft u er vertrouwen in dat de instellingen van de Europese Unie zullen opkomen voor de belangen van ondernemers? (n=1.722)

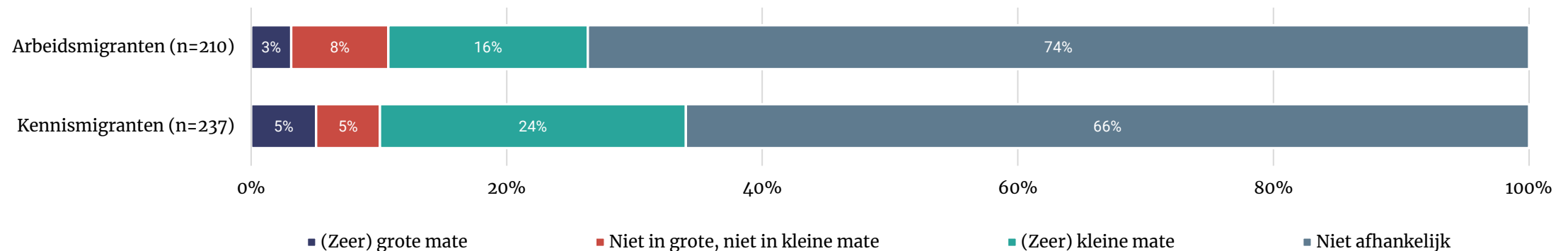
Meerderheid niet afhankelijk van werkmigranten

Twée derde van de ondernemers met personeel is niet afhankelijk van kennismigranten, voor arbeidsmigranten is dit aandeel driekwart (74%). Een kwart (24%) is in (zeer) kleine mate afhankelijk van kennismigranten, voor arbeidsmigranten is het percentage dat in kleine mate afhankelijk is 16 procent.

In welke mate is uw onderneming afhankelijk van arbeidsmigranten/kennismigranten*?
(split-run: 50% kreeg arbeidsmigranten te zien; 50% kreeg kennismigranten te zien)

*Arbeidsmigranten = "Migranten die naar een ander land migreren met het doel om daar te werken. Het werk is overwegend laagbetaald."

Kennismigranten = "Hoogopgeleide/specialistische migranten die naar een ander land migreren met het doel om daar te werken. Het werk is overwegend hoogbetaald."

Twee derde: arbeids-/kennismigranten blijven nodig

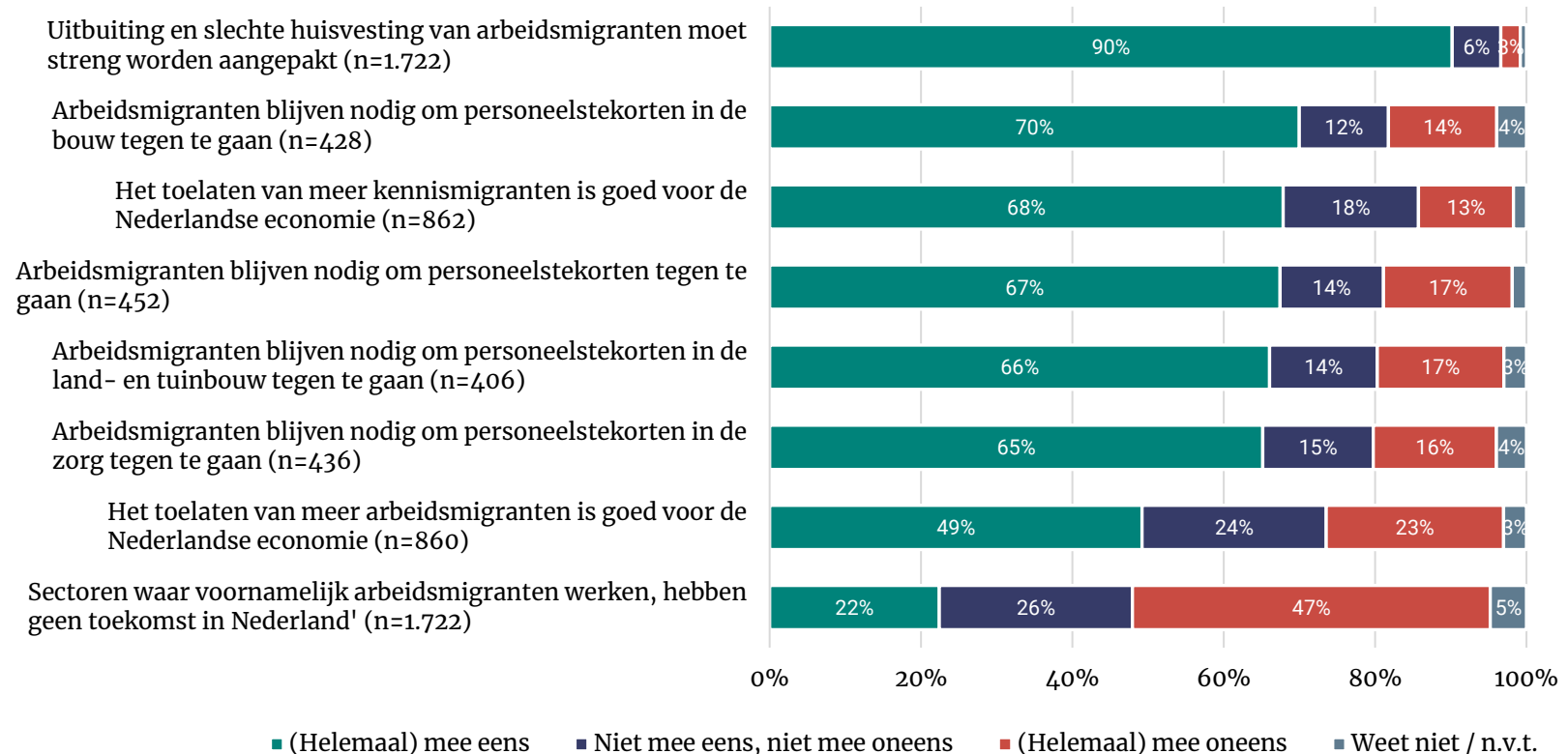
Hoewel de meeste ondernemers zelf zeggen niet of in kleine mate afhankelijk te zijn van arbeids- en kennismigranten, zegt twee derde dat deze nodig blijven om personeelstekorten tegen te gaan. Het personeelstekort in de bouw is daarbij het belangrijkste (70%).

Het toelaten van meer kennismigranten is volgens zeven op de tien (68%) goed voor de Nederlandse economie. Voor arbeidsmigranten is dit percentage met 49 procent duidelijk lager.

Eén op de vijf (22%) vindt dat er geen toekomst in Nederland is voor sectoren waar voornamelijk arbeidsmigranten werken. De helft (47%) is het hiermee oneens.

Bijna alle ondernemers vinden dat uitbuiting en slechte huisvesting van arbeidsmigranten streng moeten worden aangepakt.

In hoeverre bent u het eens of oneens met de volgende stellingen?

Hoofdstuk

5

Actualiteit

Actuele thema's op het gebied van wet- en regelgeving.

[Terug naar inhoudsopgave](#)

CSRD bij helft ondernemers onbekend

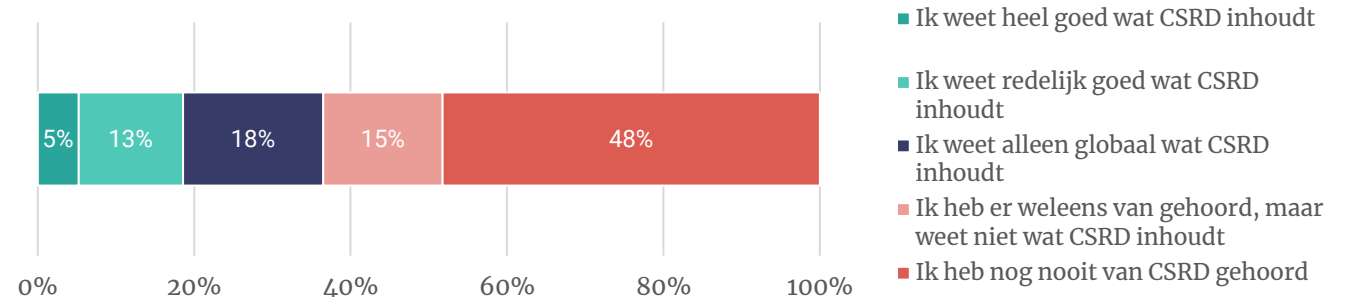
Bijna de helft (48%) van de ondernemers met personeel is onbekend met de Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD). Deze regelgeving verplicht bedrijven om te rapporteren over hun omgang met milieu, sociale aspecten en hun bestuur.

Vanaf 2025 wordt de CSRD verplicht voor grote bedrijven, dit zijn bedrijven die aan twee van de volgende drie voorwaarden voldoen: meer dan 250 medewerkers, meer dan 50M euro omzet per jaar, meer dan 25M euro op de balans. Beursgenoteerde mkb bedrijven moeten vanaf 2026 aan de CSRD voldoen.

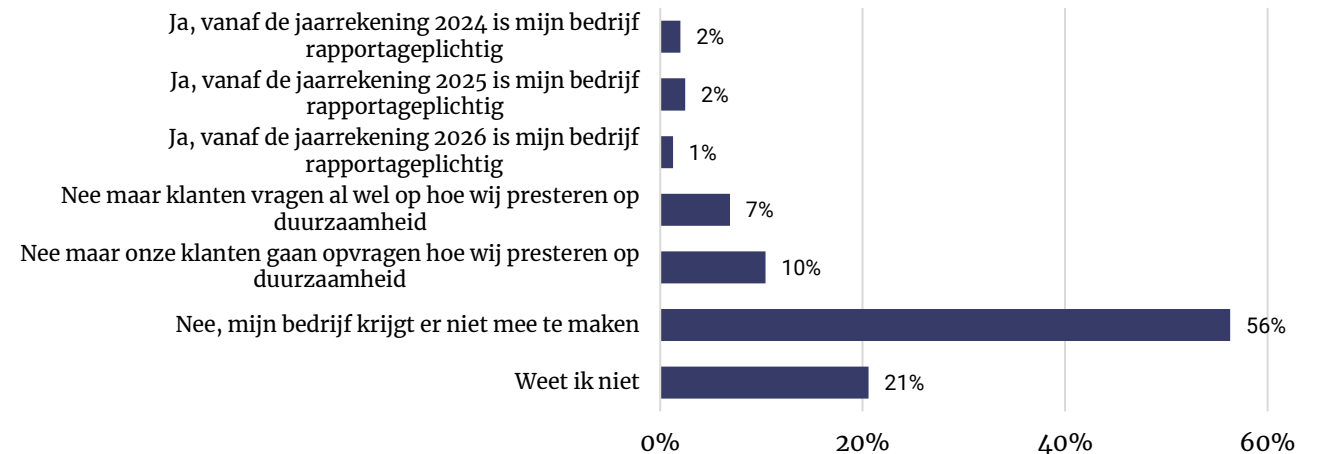
Ook bedrijven die zelf geen rapportage verplichting hebben kunnen met CSRD te maken krijgen doordat klanten die die verplichting wel hebben hen om informatie over hun bedrijfsvoering kunnen vragen.

Een op de vijf (21%) zegt niet te weten of CSRD hun bedrijf zal gaan raken, 56 procent zegt dat hun bedrijf er niet mee te maken zal krijgen. Eén op de tien zegt dat hun klanten gaan opvragen hoe zij presteren op het gebied van duurzaamheid.

Bent u bekend met CSRD (corporate sustainability reporting directive)?
(alleen gesteld indien geen zzp; n=447)

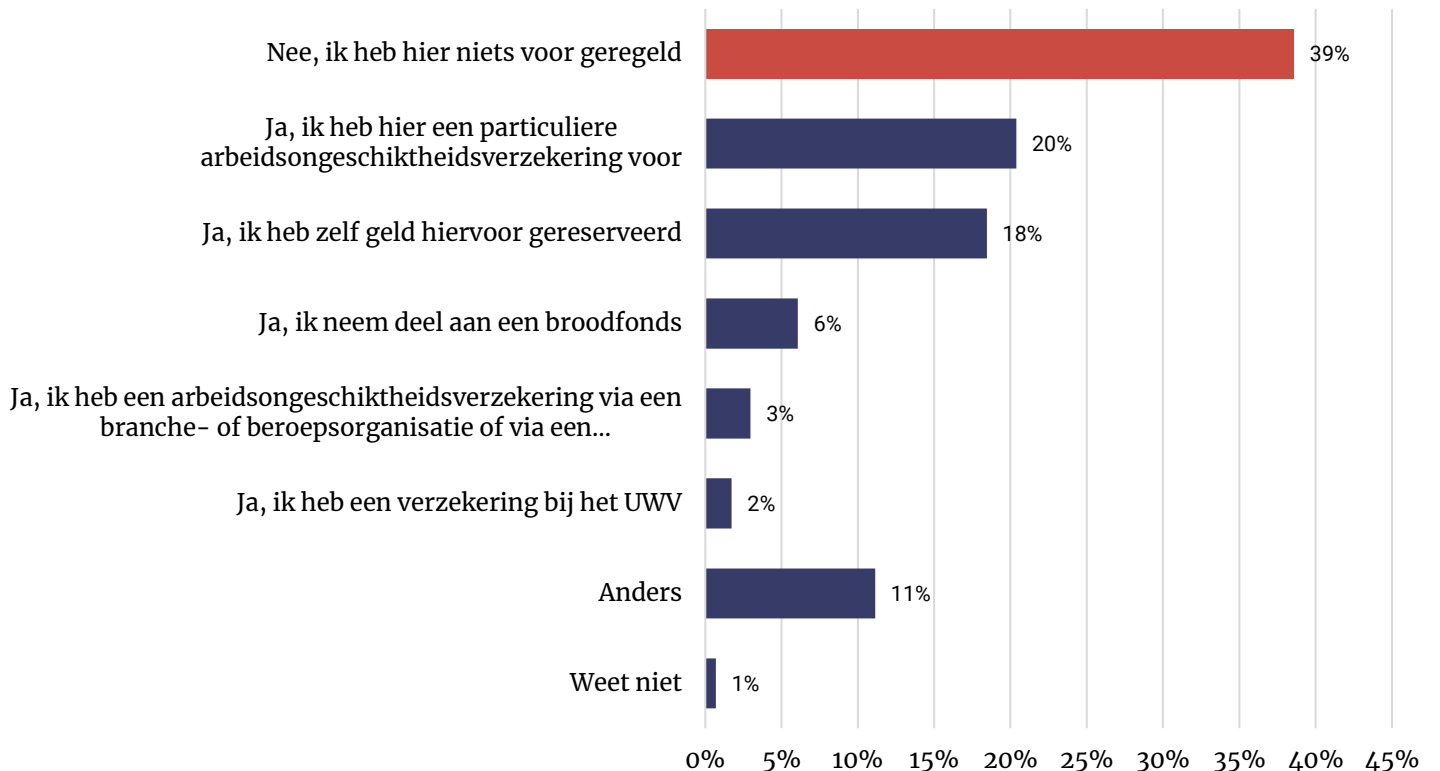
Raakt de CSRD-richtlijn uw bedrijf? (alleen gesteld indien geen zzp; n=447)

Vier op tien zzp'ers heeft niks geregeld voor arbeidsongeschiktheid

Vier op tien (39%) zzp'ers heeft niks geregeld voor arbeidsongeschiktheid. Eén op de vijf (20%) heeft een particuliere arbeidsongeschiktheidsverzekering afgesloten bij een verzekeraar. Een soortgelijk percentage (18%) heeft zelf geld gereserveerd hiervoor. Eén op de tien (11%) noemt een andere regeling, hierbij worden overwegend AOW en pensioen genoemd.

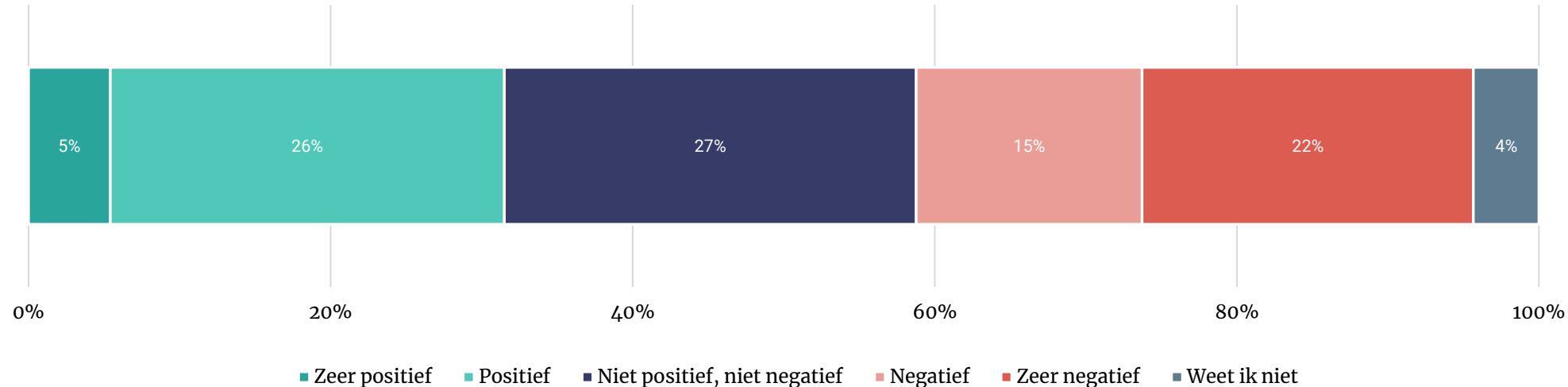
Heeft u op dit moment iets geregeld voor arbeidsongeschiktheid? (alleen gesteld aan zzp'ers; n=1.275)

Verdeeldheid over voorwaarden verzekering

Op dit moment zijn er plannen voor het invoeren van een verplichte arbeidsongeschiktheidsverzekering voor zelfstandigen. De verzekering kent verschillende voorwaarden: zelfstandige ondernemers die door arbeidsongeschiktheid minder dan het minimumloon kunnen verdienen krijgen 70% van hun inkomen (maximaal 100% van het minimumloon) voordat ze arbeidsongeschikt werden. Ze betalen waarschijnlijk 6,5% van hun inkomen aan premie, tot maximaal €195 per maand (gebaseerd op minimumloon 2024), en ze ontvangen de uitkering nadat ze een jaar ziek zijn geweest. Tot slot zijn ze verzekerd tot hun AOW-leeftijd. Zzp'ers zijn verdeeld over een verzekering met deze voorwaarden. Iets meer zzp'ers zijn negatief (37%) dan positief (32%). Een kwart (27%) is neutraal.

Hoe kijkt u aan tegen de verzekering met deze voorwaarden? (alleen gesteld aan zzp'ers; n=1.275)

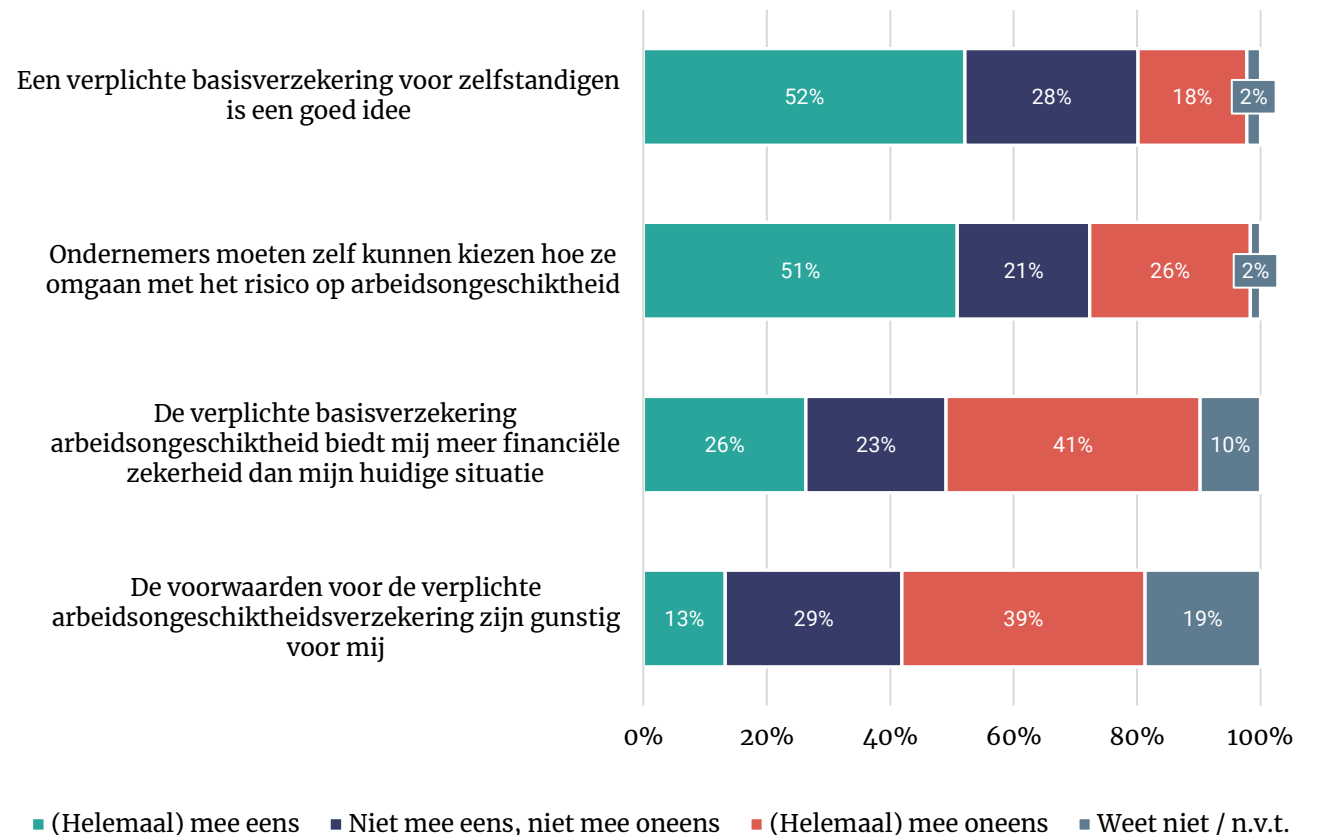

Helft vindt basisverzekering goed idee

De helft (52%) van de zzp'ers vindt een verplichte basisverzekering voor zelfstandigen een goed idee. Tegelijkertijd vindt ook 51 procent dat ondernemers zelf moeten kunnen kiezen hoe ze omgaan met het risico op arbeidsongeschiktheid.

Voor een kwart (25%) zou een verplichte basisverzekering voor meer financiële zekerheid zorgen dan in de huidige situatie. Een op de vijf (19%) weet niet of de voorwaarden voor een verzekering gunstig zouden zijn, vier op de tien (39%) denken dat dit niet het geval is.

In hoeverre bent u het eens of oneens met de volgende stellingen? (n=937)

Ipsos I&O Enschede

Zuiderval 70
Postbus 563
7500 AN Enschede
T (053) 200 52 00

E nl-info-publiek@ipsos.com

KvK-nummer 08198802

Ipsos I&O Amsterdam

Piet Heinkade 55
1019 GM Amsterdam
T (020) 308 48 00
E nl-info-publiek@ipsos.com

Meer weten?

---

www.ipsos-publiek.nl

www.ioresearchondernemerspanel.nl

E ondernemerspanel@ioresearch.nl

